

Č. 2093.

Řízení administrativní: Řešice sporný nárok před nimi vznesený mohou správní úřady — mají-li za to, že jde o věc patřící před řádné soudy, toliko vysloviti, že věc patří na pořad práva soukromého, nepřísluší jim však vysloviti, že se ta neb ona strana odkazuje na pořad práva.

(Nález ze dne 16. března 1923 č. 16066/22.)

Věc: Patronát kostela nejsv. Trojice v D. a P. František Š., farář tamtéž, proti zemskému správnímu výboru v Praze o užívání stromů.

Výrok: Naříkané rozhodnutí, pokud se jím vyslovuje, že se stěžovatelé odkazují na pořad práva soukromého, zrušuje se pro nezákonnost.

Důvody: Obecní zastupitelstvo v D. usneslo se ve schůzi dne 26. června 1921, aby ovoce ořechů na obecním pozemku u školy a fary bylo prodáno veřejnou dražbou ve prospěch obecní pokladny a to z důvodu, že dosavadní užívání ovoce těchto ořechů za sloužení mši sv. za zemřelé osadníky odpadá, poněvadž mnoho občanů jest buď bez vyznání, nebo se hlásí k vyznání církve jiné. Toto usnesení bylo výnosem osk v K. potvrzeno. Nař. rozhodnutím byl pak výnos posléz uvedený zrušen a st-lé odkázáni na pořad práva soukromého.

Stížnost podaná k nss-u potírá toto rozhodnutí výslovně jen v té části, pokud jím bylo vyřčeno, »že st-lé mají úlohu strany na sporu.«

O stížnosti té uvažil nss toto:

Nař. rozhodnutí zrušilo usnesení osk pro inkompetenci úřadů správních, v tomto případě samosprávných, k rozhodování o nárocích povahy soukromoprávní, a vyslovilo současně, že se st-lé odkazují na pořad práva soukromého a že mají úlohu strany na sporu.

St-lé cítí se na svém právu poškozeni tím, že právě oni, jako strana na sporu, jsou odkázáni na pořad práva soukromého, v čemž spatřují již rozdělení úloh stran ve sporu. Výrok ten potírá stížnost jako nezákonný.

Nss došel ve věci té k názoru, že úřady správní mohou, ano musí pro svá rozhodnutí prejudicielně luštití otázku, zdali sporný nárok jest povahy veřejnoprávní a podléhá kompetenci jejich, či zdali jest povahy soukromoprávní a pak jest z kompetence jejich vyloučen.

Proto mohou pak úřady vysloviti, že se sporný nárok nebo námitka (na př. v řízení dle stavebních řádů) odkazuje na pořad práva soukromého. Avšak rozdělení úloh sporných stran v procesu soudním řídí se podle příslušných zákonů soukromoprávních a jest proto vloženo do kompetence soudů. Jest tudíž z kompetence úřadů správních vyloučeno vysloviti, že ta nebo ona ze stran se poukazuje na pořad práva soukromého, neboť tím již se přiděluje dotčené straně úloha žalobce ve sporu.

Vyřkl-li žal. úřad, že se právě st-lé odkazují na pořad práva, místo aby se obmezil na výrok, že sporná věc patří na pořad práva soukromého, vybočil ze své kompetence a jest tento výrok jeho nezákonným.